

29.neděle v mezidobí, B, Kodet

Každému z nás Pán v dnešním evangeliu dává otázku:

„Co chcete, abych pro vás udělal?“

Jakub a Jan, dva z nejbližších Ježíšových apoštolů, ho přitom ve své duchovní slepotě prosili, aby mohli sedět po jeho pravici a levici v nebeském království. Prosili o úplný opak toho, co jim Ježíš chtěl dát.

Celá událost se odehrává poté, co Ježíš již potřetí mluvil o svém utrpení a o své násilné smrti, kterou za nás dobrovolně přijal.

Oni však sní o své slávě.

Průchod své neočištěnosti a svým lidským ambicím následně dá i těch ostatních deset, když se rozmrzeli na ty dva, co si to dovolili.

Všichni na tom byli stejně, podobně jako my.

Proto jim Pán s bolestí říká: „Nevíte, co chcete.“

Pokud neprosíme o to, co Bůh vložil do hloubky našich srdcí a co je v souladu s Otcovou vůlí a pod vedením Ducha, nevíme, co chceme.

Zajímavá je Ježíšova poznámka o světských panovnících, kteří tvrdě vládnou nad druhými a dávají jim pocítit svou moc.

Pán ji uzavírá slovy: „Mezi vámi to tak nebude.“

My jsme ale někdy svědky toho,

že to v našich společenstvích a v našich vztazích funguje jako ve světě: lidské ambice a postoje, útlak,

dělení lidí na ty, kteří znamenají víc a kteří naopak míň.

Tak je to všude tam, kde Ježíš není mezi námi na prvním místě.

Mezi námi to tak nebude, stane-li se on středem našeho života a budeme-li žít všichni pro něj, z moci jeho slova a jeho Ducha.

Ježíš o sobě říká, že nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.

To je jedna z nejkrásnějších definicí Ježíšova poslání a jeho identity.

Své učedníky pak učí:

„Kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech.“

To, že lidé touží po nějakém světském uznání,
je pokřivená lidská touha.
Bůh vložil do našeho srdce touhu,
abychom byli první v lásce, velicí v lásce
a v tom, že se sjednotíme s Kristem.
Pokud spolu s Kristem sloužíme z lásky
a nevyužíváme druhé pro svůj vlastní prospěch,
svět nám často určí poslední místo.
Než však dáme každý sám za sebe odpověď na Ježíšovu otázku,
co chceme, aby pro nás udělal,
zkusme se nejprve zamyslet nad tím, jak sám Pán žil.

29.neděle v mezidobí, B

„Ježíš nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil.“

Matka Tereza z Kalkaty se modlila:

Pane, když mám hlad, dej mi někoho, kdo potřebuje najíst;
když mám žízeň, pošli mi někoho, kdo potřebuje napít;
když je mi zima, pošli mi někoho, koho mám zahřát;
když zakouším smutek, nabídní mi někoho, koho mám potěšit;
když mi můj kříž těžkne, dej ať sdílím kříž někoho jiného;
když jsem chudý, ved' mě k někomu potřebnému;
když nemám čas, dej mi někoho, komu mohu pomáhat;
když jsem ponížěn, dej ať mám někoho pochválit;
když ztrácím odvahu, pošli mi někoho, koho mám povzbudit;
když potřebuji od druhých porozumění,
dej mi někoho, kdo potřebuje moje porozumění;
když potřebuji, aby se někdo o mě staral,
pošli mi někoho, o koho se mám postarat;
když myslím jen na sebe, směřuj mou pozornost na jiného člověka.
Amen.

29.neděle mezidobí, B

*Pane, nejsem pyšné mysli, nepohlížím dovysoka,
nebažím po velkých věcech, které nad mou sílu jsou.
Ztišil, zklidnil jsem své srdce, jako dítě v klíně matky.
Jako dítě zkonejšené, ztichla ve mně duše má.
Izraeli, doufej v Pána, nyní, vždy a na věky.*

Žalm 131 je cestou k naší existenci před Bohem. Cestou, která bezpečně vede do království Otce. Abych byl před Bohem jako *dítě zkonejšené*, musím nejprve opustit pýchu srdce, zvítězit nad pyšným pohledem očí, který se honí za povýšeností. Je zapotřebí skončit honbu za velkými a nedostižnými věcmi. Necítíme se před Bohem jako dítě u své matky, protože jsme nezakusili důvěru, otevřenost, závislost. Cítíme se v ohrožení, cítíme se nemilováni, protože se Boha bojíme. Žalm popisuje zkušenost víry zralého, pokorného člověka; člověka, který se již zcela svěřil Bohu. Jeho srdce se nevyvyšuje, a právě proto je plné pokoje, řádu a důvěry. Takový člověk se cítí před Bohem, *jako dítě zkonejšené, jako dítě v klíně matky*. Naše situace je jiná. Jsme na cestě k dospělosti, pokoře, zakoušení Boha jako Otce, na cestě ke zkušenosti našeho dětství. Protože se naše srdce velice pyšní a baží po velkých věcech, právě proto je plné nepořádku a nepokoje. Existuje-li těsná spojitost mezi pokorou, řádem a pokojem, pak existuje stejně těsná spojitost i mezi pýchou, nepořádkem a nepokojem. Podívejme se tedy na náš nepořádek, abychom odůvodnili svůj nepokoj a uvědomili si svou pýchu. Dotkněme se nepořádku v citech. Chvilí pocítujeme vinu a opět sami sebe omlouváme, vymlouváme se, obhajujeme se. Nebo nás zaplavuje pocit nadřazenosti a současně se cítíme být horší než druzí, zakomplexovaní. Vůči některým lidem zaujímáme podřízený postoj;

vůči jiným se vyvyšujeme a nadřazujeme.

Nepořádek ve vztazích k bližním se projevuje často v konfliktech, nedorozuměních, v neustálých výhradách a výčitkách.

Nepořádek ve využívání času, nepořádek v práci a ve studiu a snad nejzávažnější nepořádek – morální nepořádek: nepořádek našich činů, myšlenek, rozhodnutí, přání.

Kolikrát si stanovíme určité předsevzetí a pak je nedodržíme – to je výraz našeho morálního nepořádku.

Ruku v ruce s nepořádkem jde nepokoj: – vnitřní nepokoj.

Může mít mnoho podob.

Pocit ohrožení, strach, že nás nikdo nemá rád, stálý pocit zmatku, pocit životní dezorientace, pocit únavy a psychického napětí, neschopnost učinit rozhodnutí.

Tento nepokoj nám nedovoluje spočinout na jednom místě, nedovoluje nám zabrat se do systematického úsilí.

Nepořádek, nepokoj, vnitřní zmatek se často stávají zdrojem různých náklonností a závislostí.

Protože je pocit nepokoje bolestný,

snažíme se jej často ukojit různými přehlušujícími prostředky.

Toto přehlušování vyvolává postupnou závislost na užívaném prostředku.

Není v nás tendence k některým závislostem?

(kouření, pití, moc, televize, plané rozhovory...)

Kde je nejhlubší kořen a zdroj našeho nepořádku a nepokoje: nedostatek vztahu k Bohu, našemu Otci.

Jak to souvisí s dnešními texty?

– Hospodinu se zalíbilo zdrtit svého služebníka utrpením.

– Vždyť on sám byl vyzkoušen ve všem možném jako my, ale nikdy se nedopustil hříchu.

– Kalich pít budete, v křest ponořeni budete, ale kdo by chtěl být mezi vámi velký, ať je služebníkem všech, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.

29. neděle mezidobí, B

„Hospodinovou vůlí bylo zkrušit ho nemocí.“

S těmito tajemnými slovy proroka se nám vybavuje chvíle, v níž Ježíš přijímá na ramena kříž; bolestné pády, při nichž ho kříž sráží k zemi.

Hospodinu se zalíbilo (Hospodinovou vůlí bylo) – to znamená: takový byl Jeho plán, Jeho volba.

Ježíšův kříž je plánem Jeho Otce, je Otcovou volbou.

Otec chtěl, aby Jeho jednorozený Syn *byl proklán pro naši nevěrnost, aby byl vyťat ze země živých, aby pro nevěrnost mého lidu (...)* položil svůj život v oběť za vinu,

ačkoliv se nedopustil násilí a v jeho ústech nebylo lsti.

Ježíš sám mnohokrát hovořil se svými učedníky o plánu svého Otce:

Hle, jdeme do Jeruzaléma a Syn člověk bude vydán velekněžím a zákoníkům; odsoudí ho na smrt a vydají pohanům, budou se mu posmívat, poplívají ho, zbičují a zabijí; a po třech dnech vstane.

Přestože učedníci nechápou, proč se tak Otcovi zalíbilo,

Ježíš se to nepokouší vysvětlovat.

Učedníci nebyli s to pochopit toto Otcovo „kruté zalíbení“, protože „zalíbení člověka, jehož milujeme“,

nikdy nenaleznou rozumové vysvětlení, ale pouze světlo srdce.

Pochopení smyslu zalíbení lze nalézt jedině v hlubokém vztahu lásky.

Ježíš zalíbení svého Otce rozumí,

protože ho k němu váže hluboký vztah lásky, oddanosti a důvěry.

Synovo naprosté svěření se Otcovi

se stává zdrojem jeho pochopení Otcova nesnadného zalíbení.

Dotýká-li se nás nějaký neúspěch, nepochopení ze strany nejbližších, utrpení či bolest a všechno se v nás přitom vzpírá a bouří, tehdy stojíme i my tváří v tvář tajemství Božího zalíbení.

Občas musíme sami prohlásit:

„Hospodinovou vůlí bylo dotknout se mě nemocí“,

a někteří z nás mohou dokonce říci:

„Hospodinovou vůlí bylo zkrušit mě nemocí“.

Co je dnes pouhým Božím dotykem,

může se již zítra stát zkušeností zkrušení.

Přijetí Božího zalíbení bude záležet především na našem vztahu k Bohu.

Bouříme-li se častokrát proti různým životním křížům,
které nám Bůh posílá, je to proto,
že nejsme dostatečně pevně spojeni s Ježíšem.
Je-li naše srdce daleko od Pána,
máme velké potíže s chápáním Jeho zalíbení.
Boží zalíbení znamená vždy Jeho milost, Jeho zaslíbení.
Pán totiž nejen drtí utrpením,
ale také osvobozuje, utěšuje, nese, pozvedá.
V Ježíšově kříži je obsaženo již i zaslíbení útěchy.
Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se dny.
Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým;
jejich nepravosti on na sebe vezme.
Teprve z perspektivy zmrtvýchvstání a vítězství,
z perspektivy útěchy lze zakusit,
že být zkušěn Hospodinem může znamenat
Jeho velkou milost, Jeho velký dar.
V zalíbení Boha je obsažena jeho nekonečná láska i tehdy,
týká-li se Jeho zalíbení utrpení.
Proto svatý Pavel připomíná:
Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět.

Hospodin řídí svět pravou i levou rukou.
Je Boží milost i Boží dopuštění.

29.neděle mezidobí, B, bl. J.Newman

Apoštolové Jakub a Jan měli šlechetné srdce,
proto Ježíšovi odpovídají: „můžeme“.

Ti, kdo mají šlechetné srdce, často dopředu velkoryse a sebevědomě říkají,
co všechno udělají pro Krista – nikoli neupřímně, ale nevědomě,
a pro jejich upřímnost je Bůh za odměnu vezme za slovo,
ačkoli se ještě musejí naučit, jak vážné to slovo je.

Říkají mu: „můžeme“ a jejich slib je zapsán v nebi.

Tak je tomu při mnoha příležitostech s námi všemi.

Nejprve při biřmování; když slibujeme to, co při nás na křtu slibovali jiní,
a při tom nemůžeme chápat, co všechno vlastně slibujeme,
takže spíš důvěřujeme Bohu, že nám to postupně zjeví,
a dá nám v každé době patřičnou sílu.

Anebo ti, kdo přijímají kněžské svěcení,
slibují a nevědí co, vážou se a nevědí jak pevně,
zbavují se způsobů světa a nevědí jak niterně,
a přitom si ve své prostotě mysleli,
že si jen volí poklidný jednoduchý život
„obyčejných lidí žijících ve stanech“.

*Také manželé si při svatbě říkají: „můžeme, slibujeme“
a nevědí, do čeho jdou.*

Okolnosti doby stále znovu rozmanitě vedou lidi v určitých chvílích,
aby kvůli víře zvolili tu nebo onu cestu.

Nevědí, kam je proud nese. Nevidí konec své pouti.

Vědí jen, že je správné dělat to, co právě dělají;
a zevnitř slyší šepot, který je ujišťuje, stejně jako ujistil oba svaté bratry,
že ať už jejich nynější jednání povede v budoucnu k čemukoliv,
s Boží milostí budou stačit.

Blahoslavení apoštolové řekli: „můžeme“,
a vskutku pak dokázali konat a trpět tak, jak řekli.
Svatý Jakub dostal sílu vytrvat až do mučednické smrti,
když byl v Jeruzalémě zabit mečem.

Jeho bratr, svatý Jan, musel vydržet ještě víc,
neboť zemřel jako poslední z apoštolů,
kdežto svatý Jakub jako první.

Musel si vyslechnout zprávu o odchodu
svého bratra a pak i ostatních apoštolů.

Musel vydržet léta osamění, vyhnanství a slabosti.

Musel zakusit bezútěšnost samoty,
když ti, které miloval, byli povoláni na věčnost.

Musel žít jen ve vlastních myšlenkách, bez blízkého přítele
a mít kolem sebe jen ty, kteří už patřili k mladšímu pokolení.

Od Jana si jeho dobrotivý Pán coby záruky víry vyžádal vše,
co jeho oko a srdce milovalo.

Byl jako člověk, který stěhuje svůj majetek do vzdálené země,
postupně a po částech je tam posílá před sebou.

Poslal své přátele na cestu před sebou,
ale sám ještě zůstal, aby v nebi byl někdo,

kdo na něj myslí, vyhlíží ho a přijme ho, až ho jeho Pán povolá.

Poslal před sebou i další dobrovolnější záruky a rizika víry
– stálé sebezapření, horlivé utvrzování pravdy, půsty a modlitby,
skutky lásky, život panice, rány od pohanů, pronásledování a vyhnanství.

Položme si každý z nás tyto otázky:

Jakých rizik se odvažujeme kvůli pravdě Kristova slova?

Kdyby Kristus nezemřel a před námi nestál příslib nebe,

co z toho, co děláme, bychom nedělali?

V čem by se náš život změnil?

Nežijeme jako počestní lidé, kteří však pro víru v Kristovo slovo
nic neopouštějí, nic neobětují, nic neriskují a ničeho se neodvažují?

bl. John kardinál Newman, Rizika víry, s.83

29.neděle v mezidobí, B, sv. Augustin

Bratři Jakub a Jan, *synové Zebedeovi*, vyjádřili našemu Pánu přání, aby mohli v Jeho království usednout po Jeho pravici a levici.

Bezpochyby si přáli něco velikého.

Ježíš je za tuto jejich touhu nekárá, ale učí je správnému chápání hodnot.

Pán viděl, že touží po velikých věcech a využil příležitosti, aby je poučil o cestě pokory.

Lidé se vzpírají pít kalich utrpení a pokořování.

Touží po něčem vznešeném.

Ať si tedy zamilují to, co je pokorné.

K výšinám se vždy vychází odspodu.

Nikdo nemůže stavět veliký palác,

jestliže nejdříve nevybudoval v zemi pevné základy.

Čím vyšší jsou stromy, tím hlouběji zapouštějí své kořeny.

Všechno vysoké totiž vyrůstá odspodu.

(Ty ses, člověče, bál přijmout potupu ponížení,

ale věz, že je pro tebe dobré pít tento hořký kalich utrpení.)

„*Můžete pít kalich urážek, kalich plný žlučí, kalich octa,*

kalich hořkosti, kalich naplněný jedem,

kalich veškerého utrpení?“

Pokud by Ježíš použil tato slova,

asi by své učedníky nepovzbudil, ale spíše vystrašil.

Kde je však společenství, tam je také útěcha.

Z čeho máš tedy strach, Boží služebníku?

Vždyť tento kalich pije i tvůj Pán.

29.neděle mezidobí, B, *Jean Pierre de Caussade*

Odevzdanost do Boží prozřetelnosti.

Milost přítomného okamžiku.

I/9. Shrnutí první kapitoly:

jak se cesta ke svatosti stane snadnější,

když se správně pochopí toto učení.

Duším, které smrtelně vážně usilují o dokonalost,
ušetrilo by mnoho námahy, kdyby byly poučeny o správném postoji.
To platí jak pro světské osoby, tak pro vyvolené duše.
Jak by byly šťastny ty první, kdyby věděly o zásluze,
jež klímá v tom, co jim ukládá každý okamžik dne,
totiž v každodenních povinnostech a pracích jejich stavu!
Jak by byly šťastny ty druhé, kdyby dokázaly pochopit,
že svatost vyvěrá z věcí, které považují za *bezvýznamné*,
ba dokonce je cítí jako rušivé!
Kéž by mohli jedni i druzí nahlédnout,
jak jim *kříže vytesané Boží Prozřetelnosti*,
které jim jejich stav neustále přináší,
otevřít mnohem jistější a kratší cestu,
než by to nabízely mimořádné situace a neobyčejná díla,
a že pravým kamenem mudrců je podřídít se Božím ustanovením,
které mění všechny jejich zaměstnání v božské zlato!
Jak by je to potěšilo, kdyby to nahlédli!
Jakou útěchu a jakou odvahu by čerpali z myšlenky,
že přátelství s Bohem, včetně nebeské slávy,
se uskutečňuje tím, že nedělají více než musí beztak dělat;
že netrpí více než musí beztak trpět;
že to, co promarní a nemají za nic,
stačilo by k tomu, aby vybudovali mohutnou svatost!
Pane, kéž bych se mohl stávat *umělcem Tvé svaté vůle*.
Všem budu rád připomínat, že není nic snazšího, všednějšího,
a nám více vkládáno do rukou než tato svatost.
Ta je již přítomná mezi námi!

Kéž bych mohl všem dát jasně nahlédnout, že i spása dobrého lotra byla závislá na milosti přítomného okamžiku s Kristem, aniž by se tím umenšila aktivita jeho předchozího života. To, co posvěcuje, je přítomnost Kristova pohledu, která získává věčnou blaženost.

Dobrý lotr Kristův pohled přijal v podřízenosti, zatímco lotr druhý jednal svévolně, aniž by přijal dar Kristovy přítomnosti.

Celý rozdíl je tedy ve vnitřním postoji.

Drahé duše, které to slyšíte: bude vám všem dáno popojít výše!

Dělejte, co děláte, snášejte, co trpíte.

Abyste to všechno konaly svatě, musíte jen změnit svůj postoj.

Totíž svou vůli. V tom spočívá svatost:

chtít, co nás potkává z Božího ustanovení.

Vnitřní svatost spočívá v prostém *Staň se,*

v jednoduchém postoji vůle, která plně odpovídá Boží vůli.

Co je lehčí? Kdo by nemohl milovat tak láskyhodnou a dobrotivou vůli?

Milujeme ji tedy, a touto prostou láskou bude v nás všechno zbožštěno.

* * * * *

William Shakespeare, Sonet 66
Překlad Martin Hilský, 1992

Znaven tím vším, já chci jen smrt a klid,
jen nevidět, jak žebrá poctivec,
jak pýchou dme se pouhý parazit,
jak pokříví se každá čistá věc,
jak trapně září pozlátko všech poct,
jak dívčí cudnost brutálně rve chťíč,
jak sprostota se sápe na slušnost,
jak blbost na schopné si bere bič,
jak umění je pořád služkou mocných,
jak hloupost zpupně chytrým poroučí,
jak prostá pravda je všem prostě pro smích,
jak zlo se dobru chechtá do očí.
Znaven tím vším, já umřel bych tak rád,
jen nemuset tu tebe láska zanechat.

anglický originál:

Tired with all these, for restful death
I cry: As to behold desert a beggar born,
And needy nothing trimmed in jollity,
And purest faith unhappily forsworn,
And gilded honour shamefully misplaced,
And maiden virtue rudely strumpeted,
And right perfection wrongfully disgraced,
And strength by limping sway disabled,
And art made tongue-tied by authority,
And folly, doctor-like, controlling skill,
And simple truth miscalled simplicity,
And captive good attending captain ill.
Tired with all these, from these would I be gone,
Save that to die, I leave my love alone.

„ ... Každý k vládě zve si rádce,
cizince jen hňup a zrádce.
Cizák s cizáky se spojí,
váš hlas před ním neobstojí,
najde na vás na sta hříchů,
dům vám vezme, skot i líchu.
Neměň své za cizí právo,
neskláněj se, česká hlavo,
o to prosím naléhavě,
v jednotě je cesta k slávě!“

/Kronika tak řečeného Dalimila, úryvek z kapitoly IV/